

Naftna industrija Srbije uplatila je prošle godine za 36 odsto manje na ime rudne rente, saznaje Vojvođanski istraživačko-analitički centar.

NIS je za eksploataciju mineralnih sirovina u Srbiji u republički budžet uplatio za prošlu godinu 1,4 milijarde dinara, dok je taj iznos godinu dana ranije iznosio 2,2 milijarde dinara. Za NIS u Srbiji i dalje važi staro zakonodavstvo, zbog čega ta kompanija plaća samo tri odsto na ime rudne rente. Za sve ostale kompanije, na koje se primenjuju aktuelni zakoni Srbije, važi pravilo od sedam odsto za rudnu rentu, pa stoga NIS ima povlašćeni položaj u Srbiji.

Srbija nije pokrenula pitanje primene zakona nad NIS-om ni nakon što je iz Rusije u nekoliko navrata stigla poruka da se odustaje od gradnje Južnog toka, što je jedan od tri projekta na osnovu kojih se na Naftnu industriju Srbije primenjuju stari zakoni koji su predviđali rudnu rentu od samo tri odsto.

NIS-u se opraštaju milijarde dinara, a zauzvrat ta kompanija eksploatiše prirodna dobra Srbije. Da se na NIS primenjuju aktuelni zakoni Srbije, ta kompanija bi u budžet za prošlu godinu, umesto 1,4 uplatila 3,3 milijarde dinara na ime rudne rente.

VOICE je NIS-u poslao pitanja u vezi sa rudnom rentom, međutim iz te kompanije nisu odgovorili. Novinari su tražili i intervju sa generalnim direktorom NIS-a Kirilom Kravčenkom, ali im je rečeno da su stavljeni na "dugačku listu čekanja".

Odgovori su stigli iz Pokrajinskog sekretarijata za energetiku, odakle su u nekoliko navrata tražili od države reviziju dogovora između Srbije i Rusije, upozoravajući da NIS plaća premalo za eksploataciju mineralnih resursa Srbije. Međutim, sve se to događalo u mandatu prethodnog pokrajinskog sekretara. Novi pokrajinski sekretar Nenad Grbić bio je prilično uzdržan.

On je objasnio da se nadoknada za korišćenje mineralnih sirovina, takozvana rudna renta, naplaćuje u skladu sa Zakonom o rudarstvu i geološkim istraživanjima, kojim je definisano da se za naftu i gas ukupna nadoknada obračunava na osnovu prihoda.

"Kako ukupni prihodi u naftnoj industriji zavise od aktuelne cene nafte na svetskim berzama, tako se i ukupno obračunata nadoknada smanjuje ili povećava. Prošlogodišnje smanjenje uplata na ime rudne rente je posledica manje proizvodnje i smanjenja cene nafte na svetskom tržištu u toku 2015, a u odnosu na 2014", objasnio je u pisanoj izjavi novi pokrajinski sekretar.

On je ocenio i da je uplaćena naknada dovoljna imajući u vidu da je smanjenje uplaćenih sredstava nastalo kao direktna posledica smanjenja cene nafte na svetskom tržištu i smanjenja obima proizvodnje, a da je metodologija obračuna godinama ista, poredeći sa prethodnim godinama. "Metodologija je takva da nam ne ostavlja puno prostora za pitanje

da li je to dovoljno sredstava”, dodao je Nenad Grbić.

Na pitanje da li bi trebalo napraviti reviziju dogovora, kako bi NIS u budžet uplaćivao više sredstava, Nenad Grbić poručio je da to pitanje nije u nadležnosti Pokrajinskog sekretarijata za energetiku, građevinarstvo i saobraćaj. “Shodno tome, pitanje revizije može pokrenuti samo republička vlada”, istakao je on.

Naftna industrija Srbije je u većinskom vlasništvu ruskog Gasprom Njefta, koji poseduje 56,15 odsto akcijskog kapitala. Republika Srbija u NIS-u ima vlasništvo nad 29,87 odsto akcijskog kapitala, dok ostatak pripada malim akcionarima.

Početkom 2008. godine Vlada Srbije i Vlada Ruske federacije potpisali su Sporazum o saradnji u oblasti naftne i gasne privrede, kojim je postignuta saglasnost oko osnovnih principa i procedure kupovine NIS-a. U tom sporazumu se navodi da se do “postizanja isplativosti projekata”, među kojima je i izgradnja Južnog toka, na NIS primenjuje zakonodavstvo koje je važilo na dan potpisivanja sporazuma, a po kojem je rudna renta iznosila tri odsto, te da se u slučaju unošenja u zakonodavstvo Republike Srbije izmena koje dovode do pogoršanja uslova oporezivanja kompanije, na nju to neće odnositi.

Krajem te godine resorni ministar u Vladi Srbije i direktor Gasprom Njefta potpisuju i ugovor o prodaji NIS-a ruskoj kompaniji, i to za 400 miliona evra. Država Srbija je tada Rusima prodala i sve NIS-ove bušotine, geotermalne izvore i pravo na eksploataciju.

Pojedine političke stranke su u nekoliko navrata tražile reviziju dogovora, kada je postalo očigledno da je projekat Južnog toka propao, kako bi NIS počeo da posluje po važećim zakonima Srbije, međutim do toga nikada nije došlo.

izvor: voice.org.rs